

Міністерство освіти і науки України
Національне агентство України з питань державної служби
Івано-Франківська обласна державна (військова) адміністрація
Івано-Франківська обласна рада
Івано-Франківська міська рада
Національна Академія педагогічних наук України
Товариство «Знання» України
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Факультет права та адміністрації Ягеллонського університету (Краків, Республіка Польща)
Гданський університет (Гданськ, Республіка Польща)
Гданська Вища школа в Гданську (Гданськ, Республіка Польща)
Факультет європейських студій Університету Бабеша-Бойяї (Клуж Напока, Румунія)
Вища школа права і адміністрації (Жешув, Республіка Польща)
Каунаський технологічний університет (Каунас, Литовська Республіка)
Києво-Могилянська школа врядування імені Андрія Мелешевича
Національного університету «Києво-Могилянська академія»
Інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету
«Львівська політехніка»
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Вища школа публічного управління

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В УКРАЇНІ: ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ПОСТУП

*Збірник матеріалів
II-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції
за міжнародною участю
Том 1*

30 травня 2025 р.

**Івано-Франківськ
2025**



ISBN 978-617-8435-13-4

УДК 35

*Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу
(протокол № 07/679 від 27 травня 2025 р.)*

**Публічне управління та адміністрування в Україні:
євроінтеграційний поступ** : матеріали II-ї Всеукраїнської науково-
практичної конференції за міжнародною участю (Івано-Франківськ, 30
травня 2025 р.); за наук. ред. проф. І. І. Чудика, Д. І. Дзвінчука, І. П.
Лопушинського; упоряд. Л. С. Мосора. Т. 1. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ,
2025. 597 с.

У збірнику розміщено матеріали доповідей учасників II-ї
Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю
«Публічне управління та адміністрування в Україні: євроінтеграційний
поступ».

Під час дискусій та обміну досвідом обговорено підвищення
ефективності публічного управління з урахуванням європейського досвіду
та дії воєнного стану в Україні; питання оптимізації діяльності органів влади
на державному, регіональному та місцевому рівнях; проблеми та
напрацьовано рекомендації щодо розвитку компетентності публічних
службовців; розвиток лідерства в публічному управлінні, підготовка та
підвищення кваліфікації кадрів державної служби та служби в органах
місцевого самоврядування.

Матеріали конференції будуть корисними для фахівців у сфері
публічного управління, працівників органів державної влади та органів
місцевого самоврядування, науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти,
а також усіх, хто цікавиться особливостями публічного управління та
адміністрування в умовах війни і в повоєнний період.

*Матеріали друкуються мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів
відповідають автори.*

© Івано-Франківський національний технічний
університет нафти і газу, 2025.



Шановне товариство!



Згідно із затвердженим планом проведення наукових конференцій та семінарів з проблем вищої освіти і науки в системі Міністерства освіти і науки України на 2025 рік сьогодні в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу на базі кафедри публічного управління та адміністрування в гібридному форматі проходить II-га Всеукраїнська науково-практична конференція за міжнародною участю «Публічне управління та адміністрування в Україні: євроінтеграційний поступ».

У роботі нашої конференції беруть участь науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти всіх рівнів, державні службовці та посадові особи місцевого самоврядування, представники громадянського суспільства із усіх регіонів України, а також Канади, Республіки Польща, Румунії, Словаччини, усього 364 особи.

Таку проблематику для обговорення на конференції обрано не випадково, оскільки пошук найбільш суспільно ефективної соціально орієнтованої моделі публічного управління та адміністрування, що має на меті забезпечення збалансованого розвитку країни і суспільства, зумовлює чітке розуміння комплексу наукових та організаційних засад, сучасних форм і засобів впливу, спрямованих на розвиток людського капіталу та забезпечення соціальних стандартів життя, добробуту і злагоди в суспільстві.

Бажаю всім учасникам II-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю «Публічне управління та адміністрування в Україні: євроінтеграційний поступ» плідної роботи та вироблення рекомендацій органам публічної влади щодо поліпшення публічного управління та адміністрування в умовах євроінтеграційного поступу, правового режиму воєнного стану та повоєнного відновлення України.

З повагою -

Ректор Івано-Франківського національного
технічного університету нафти і газу,
доктор технічних наук, професор

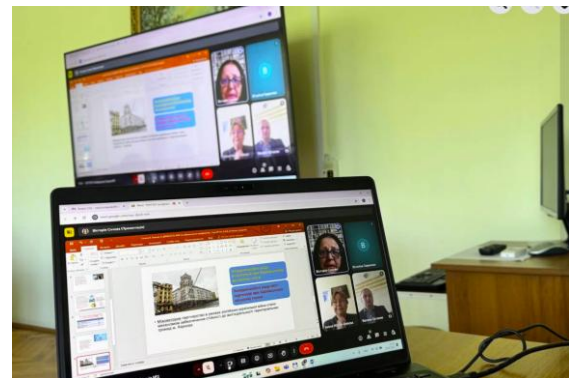
Ігор ЧУДИК



Публічне управління та адміністрування в Україні: євроінтеграційний поступ



СВІТЛИНИ З КОНФЕРЕНЦІЇ (30 травня 2025 р.)



УКРАЇНА БУЛА, Є І БУДЕ!



ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1 ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ РЕФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В УКРАЇНІ	
Krzysztof CHMIELARZ JUDICIAL ADMINISTRATION OF ORDINARY COURTS IN THE REPUBLIC OF POLAND AS AN INSTITUTIONAL GUARANTEE OF EFFECTIVE JURISDICTION AND JUDICIAL LEGITIMACY	21
Nataliia GAVKALOVA, Myroslava MASLYAK E-GOVERNANCE SYSTEMS AS A TOOL FOR SHAPING FINANCIAL RESILIENCE STRATEGIES OF TERRITORIAL COMMUNITIES OF UKRAINE	27
Elvira SEIDOVA-BOHOSLOVSKA DIGITALIZATION OF THE ACTIVITIES OF LOCAL GOVERNMENTS AS AN OBJECT OF PUBLIC ADMINISTRATION	29
Oleh SERNIAK CHALLENGES OF INSTITUTIONAL DEVELOPMENT OF PUBLIC AUTHORITIES IN UKRAINE IN WAR CONDITIONS	31
Oleksandr SLAVINSKYI MECHANISMS OF PUBLIC ADMINISTRATION OF REGIONAL TOURISM AND RECREATION CLUSTERS	34
Meng XIA HISTORICAL STAGES OF THE FORMATION OF INTERNATIONAL LEGAL REGULATION OF HEALTH	37
Марина БАРЯХТАР ХАРАКТЕРИСТИКА ОПТИМАЛЬНОГО БАЧЕННЯ СУЧАСНОЇ ПОДАТКОВОЇ КУЛЬТУРИ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	40
Михайло БАЧИНСЬКИЙ РОЛЬ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У ФОРМУВАННІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИХ МЕХАНІЗМІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ЦИФРОВОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	42
Ігор БАШИНСЬКИЙ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ЕЛЕКТРОННОГО ВРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ	46



Андрій БЕДЕР СИСТЕМА НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ У МАЛИХ ГРОМАДАХ	51
Максим ВАСИЛЬЄВ ПАРАДОКС ЛЕФОРА ЯК ЧИННИК НЕДОБРОЧЕСНОЇ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОВЕДІНКИ ЕЛЕМЕНТІВ КЕРОВАНОЇ ОБ'ЄКТ- СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН	54
Олена ВОЛЬСЬКА ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ВЛАДИ ТА СУСПІЛЬСТВА	58
Богдан ГАЧКО ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЯК ЧИННИК УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ	60
Іван ГОНЧАРСЬКИЙ МЕХАНІЗМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ	63
Богдан ГРИВНАК, Вікторія ОРЛЕЦЬКА, Юлія ШМЕГА, РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ПІДГОТОВЦІ В ЗВО МАЙБУТНІХ ЛІДЕРІВ	66
Сергій ГРИСЮК ФУНКЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В ДЕРЖАВІ	69
Людмила ДАБІЖА, Олена ПОВАЖУК ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ РЕФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В УКРАЇНІ	72
Олег ДОЛЖЕНКОВ ОРГАНІЗАЦІЙНО-СТРУКТУРНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОСВІТИ	76
Наталія ЄВТУШЕНКО НЕОДНОЗНАЧНІ ПОГЛЯДИ НА ФЕНОМЕН ПОЛІТКОРЕКТНОСТІ В СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІЙ ДУМЦІ	80
Володимир КЛЮЦЕВСЬКИЙ ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЩОДО ВІДНОВЛЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ УКРАЇНИ (НА ПРИКЛАДІ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ)	84



Єлизавета КОЗЛОВА ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЯК ЧИННИК УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ	89
Ірина КОНОПЛЬОВА УПРОВАДЖЕННЯ СТАНДАРТНИХ ОПЕРАЦІЙНИХ ПРОЦЕДУР У ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ	93
Андрій КОРОЛЬ ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРАГНЕНЬ	96
Данислава КОС СУЧАСНІ ТРЕНДИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНОЮ СФЕРОЮ	100
Ростислав КУРУС, Лариса МОСОРА ПОСИЛЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ	104
Дмитро ЛАВРЕНТІЙ ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я В СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ	108
Юрій ЛЕВКОРОВИЧ СУБ'ЄКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ПРОБАЦІЇ	112
Іван ЛОПУШИНСЬКИЙ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ЖИТЛОВОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	115
Павло ЛУКОВ РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СИСТЕМІ УХВАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОУПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ	119
Андрій ЛЮБЧЕНКО АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ МІЖНАРОДНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ	122
Володимир МАРИЧ, Віктор ПЕТРЕНКО ПРО МОДИФІКАЦІЮ МОДЕЛІ КЕРІВНИКА І. АДІЗЕСА ДЛЯ ОБҐРУНТУВАННЯ ПЕРЕХОДУ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ТА АДМІНІСТРУВАННІ ДО МОДЕЛІ 3S-ЛІДЕРСТВА	125



Руслан МОЛИБОГА СУЧАСНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНОЇ СФЕРИ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	129
Володимир МОРОЗ, Світлана МОРОЗ УМОВИ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ В РЕФОРМУВАННІ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	133
Світлана МОРОЗ, Олексій ТИЩУК ЯКІСТЬ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТЛУМАЧЕННЯ ДЕФІНІЦІЇ В ЗАКОНІ УКРАЇНИ «ПРО ВИЩУ ОСВІТУ»	137
Денис МОРОЗОВ ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ЦИФРОВІЗАЦІЇ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ	141
Назарій МУСЯКЕВИЧ, Лариса МОСОРА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ЗАПРОВАДЖЕННЯ БІКАМЕРАЛІЗМУ	145
Олексій НЕПША ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ – ФУНДАМЕНТАЛЬНИЙ ВИКЛИК ДЛЯ СУДОВОЇ ВЛАДИ	149
Наталія ОЛІЙНИК НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ В США	153
Сергій ОРГАН ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В ЕСТОНІЇ	157
Микола ПАЛАНІЦЯ АДАПТАЦІЯ СИСТЕМИ ПЛАНУВАННЯ ДО ПРОБЛЕМ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ БІЗНЕСУ	160
Оксана ПАРХОМЕНКО-КУЦЕВІЛ СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СФЕРІ ОСВІТИ: ДЕРЖАВНОУПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ	164
Володимир ПОПОВИЧ, Ярема КОВАЛІВ, Віктор ПЕТРЕНКО ПРО ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	168



Кузьма ПОЗИЧАНЮК, Геннадій МАЗУР ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОСВІТИ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ЗАСАД СТАЛОГО РОЗВИТКУ	172
Аліна ПОМАЗА-ПОНОМАРЕНКО, Дмитро ТАРАДУДА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В ЄВРОПІ	176
Ілля ПРОКОПЧУК ЕЛЕКТРОННА ДЕМОКРАТІЯ ТА ГРОМАДЯНСЬКА УЧАСТЬ У ПРОЦЕСАХ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	180
Володимир РАТУШНЯК ДОСВІД КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ДЛЯ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ	183
Євгеній РОДІОНОВ ШЛЯХИ ПОСИЛЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ ВЛАДИ ТА СУСПІЛЬСТВА ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ	185
Ольга РЯБУХА ПОНЯТТЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПОСЛУГ У СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	187
Олександр САЛЮК-КРАВЧЕНКО ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РЕФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В ЕНЕРГЕТИЧНІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	190
Олена СЕРГЄЄВА, Ілля АНДРІЯШ МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	194
Олена СЕРГЄЄВА, Роман АНДРУЩЕНКО МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ	197
Олександр СЕМІЛЕТОВ ВПЛИВ КРИЗОВИХ ЯВИЩ НА РОЗВИТОК І РЕФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	200
Валерій СОКОЛОВ ВИКЛИКИ ЩОДО ЗАПРОВАДЖЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СУЧАСНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР	204
Олексій СОЛОДКИЙ ВПЛИВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ БРЕНДІВ	207



URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (дата звернення 11.05.2025).

5. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. Указ Президента України від 25 червня 2013 року № 344/2013.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013#Text> (дата звернення 11.05.2025).

Аліна ПОМАЗА-ПОНОМАРЕНКО,
доктор наук з державного управління,
старший дослідник,
завідувач науково-дослідної лабораторії
з дослідження проблем
управління у сфері цивільного захисту,
Національний університет
цивільного захисту України,
м. Черкаси, Україна

Дмитро ТАРАДУДА,
кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри ліквідації наслідків
надзвичайних ситуацій інституту
післядипломної освіти,
Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності,
м. Львів, Україна

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В ЄВРОПІ

Публічно-приватне партнерство – дієвий інструмент забезпечення інноваційного, соціального, економічного та іншого розвитку держави та її регіонів, оскільки цей інструмент передбачає залучення не тільки коштів державного бюджету, а й приватних інвесторів. За інформацією Європейського інвестиційного банку (далі – ЄІБ) 2023 р. фінансового закриття досягли 38 проєктів публічно-приватного партнерства (далі – ППП) на загальну суму 13,6 млрд євро, серед яких майже половина фінансових ресурсів було виділено на проєкти ППП у транспортній сфері



(рис. 1). І ця позитивна тенденція спостерігається впродовж 2019-2023 рр., що засвідчує узгодженість інтересів держави та суспільства (у напрямку забезпечення високоякісного дорожнього покриття для комфорту громадян і розвитку торговельного сполучення з вітчизняними й іноземними партнерами).

На рис. 2 подано кількість проєктів ППП (у %), що реалізувалися в Європі 2023 року за основними інфраструктурними секторами. При цьому відзначимо, що, за даними ЄІБ, у вартісному вираженні європейський ринок ППП 2023 року зріс на 35%, порівняно з 2022 роком. У кількісному ж вираженні європейський ринок ППП скоротився на 17% порівняно з 2022 роком. 2023 року найактивнішим ринком ППП була Німеччина (зокрема, за вартістю та кількістю проєктів).

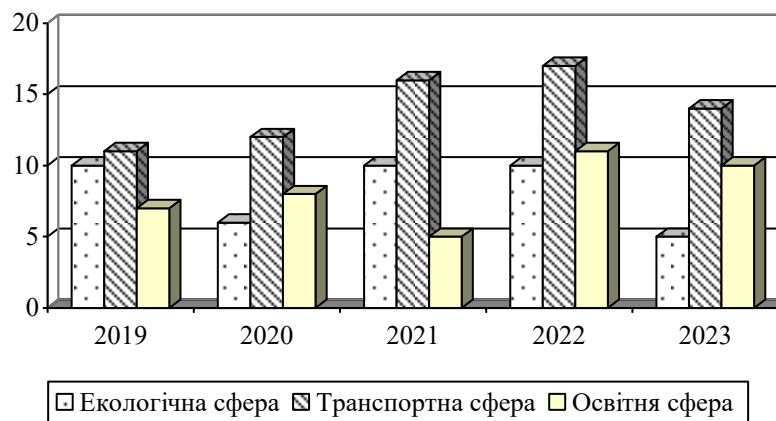


Рис. 1. Стан реалізації проєктів в основних секторах ППП у Європі (2019-2023). Джерело: складено на підставі [1]

Загалом же 2023 року 13 країн закрили принаймні один власний проєкт ППП, порівняно з 15 закритими проєктами ППП 2022 року. У той же час, 2018 року найактивнішими на європейському ринку ППП були Франція й Англія. Принагідно зазначимо, що 2023 року Німеччина досягла найвищого обсягу транзакцій на ринку ППП, перевищивши минулий максимальний обсяг у 3,6 мільярда євро з 2020 року на 12% з обсягом 4 мільярди євро, і заклавши 11 проєктів ППП 2023 року.

Варто зазначити, що 2023 року спостерігалось збільшення вартості транзакцій за проєктами ППП у Європі, проте відбувалося зменшення кількості публічно-приватних партнерств, закритих 2023 року. Це може певною мірою віддзеркалювати інфляційне середовище щодо цін на будівництво інфраструктурних об'єктів, що продовжує проявлятися на



багатьох європейських ринках. Середовище високих процентних ставок у більшості європейські країни впродовж 2022 та 2023 років (попри відмінності між країнами) також збільшили загальну кількість і вартість проєктів протягом їх життєвого циклу. Це могло призвести до затримки чи зупинки проєктів ППП тендерних процесів через зниження прибутковості приватного сектору та підвищення вартості проєктів для державного сектору.



Рис. 2. Кількість проєктів ППП у Європі, що реалізувалися в основних інфраструктурних секторах 2023 р., у %. Джерело: складено на підставі [1]

2023 року було закрито 8 великих проєктів ППП у Європі (порівняно з трьома закритими європейськими проєктами ППП 2022 року). Їх сукупна вартість склала 9,4 млрд євро, що становить 69% від загальної ринкової вартості (порівняно з 42% 2022 року). 2023 року було завершено 6 великих європейських проєктів ППП, наприклад, оновлення парку рухомого складу Grand Est (Франція) – 1,3 млрд євро; Bristol City Leap Energy Partnership (Велика Британія) – 1,1 млрд євро тощо [1].

Експерти ЄІБ підготували також інформацію щодо того, яким чином змінювався стан європейського ринку ППП у період 2014-2023 рр. Найбільша кількість проєктів ППП у Європі, що досягли фінансового закриття, припала саме на 2018 р. При цьому, найбільша кількість закритих європейських проєктів ППП припала на сектор охорони здоров'я [1]. У цей період Франція й Англія запустили найбільшу кількість проєктів ППП, 15 і 8 відповідно. Загалом із 2014 до 2018 рр. Англія стала лідером за кількістю укладених договорів ППП, що становить понад 80% договорів. Однак, через 5 років



(тобто 2023 р.) ситуація щодо країн-лідерок у сфері ППП змінилася (рис. 3).

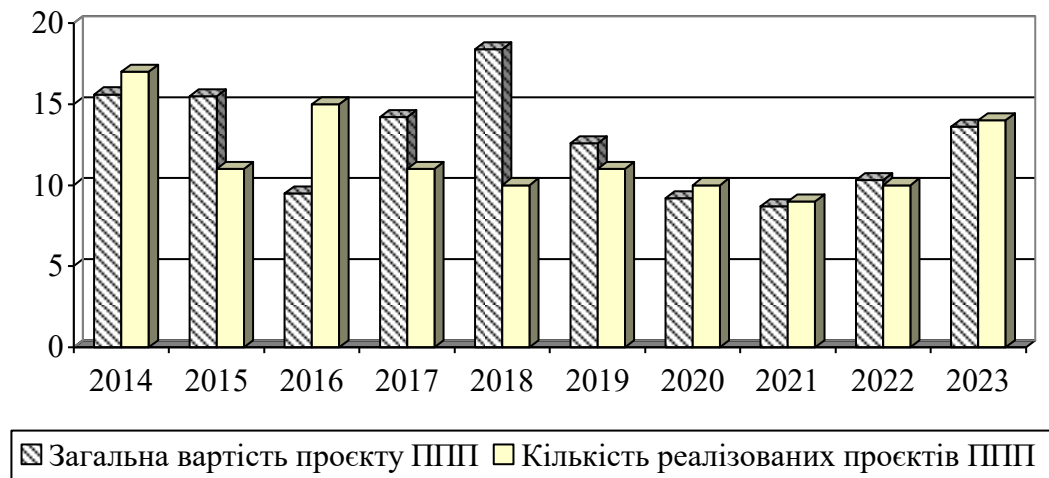


Рис. 3. Стан зміни європейського ринку ППП за вартістю та кількістю реалізованих проєктів (2014-2023 рр.). Джерело: складено на підставі [1]

Цікавою є ситуація з секторами критичної інфраструктури, у межах яких реалізувалися проєкти ППП у Європі 2023 р. З рис. 1 видно, що, окрім розвитку транспортної сфери, популярністю також відзначаються сфера довілля й освіти, а також сфера безпеки й оборони. Так, 2023 р. другим найбільшим сектором за обсягом транзакцій у межах ППП був сектор довілля (2,1 мільярда євро 2023 року, що порівняно з 2022 роком склав 1,3 мільярда євро). Це був найбільший обсяг фінансування за десятиліття, і в основному він стосувався реалізації проєктів ППП щодо модернізації централізованого опалення. Загальний обсяг фінансування цих проєктів становив 1,7 млрд євро. Із рис. 2 видно, що 2023 р. сектор освіти випередив сектори безпеки й оборони, охорони здоров'я тощо, посівши третє місце за кількістю проєктів ППП. Зважаючи на дані ЄІБ, можна стверджувати, що 2022 р. був більш продуктивним для ЄС щодо фінансування проєктів ППП у сфері освіти, оскільки їх вартість становила 910 млн євро [1].

Через повномасштабну агресію РФ проти України низка країн світу посилили увагу в напрямку підтримки власного сектору громадського порядку та безпеки. Це зумовлено тим, що російсько-українська війна актуалізувала значну кількість збройних конфліктів по всьому світові (Азербайджан, Ізраїль, Тайвань та ін.) [2; 3]. 2023 року цей сектор отримав фінансування для реалізації європейських проєктів ППП в обсязі щонайменше 995 мільйонів євро (6 проєктів ППП було реалізовано в Німеччині, по 2 проєкти ППП у Литві та Бельгії) [там само]. У той же час,



кількість проєктів PPP за кордоном буде й надалі зростати. Отже, існує потреба в проведенні дальших наукових досліджень у сфері реалізації PPP і перспективах його розвитку в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Market update: Review of the European public-private partnership market in 2023. URL: <https://www.sefifrance.fr/services/post/post.php?action=download&id=19558>.
2. Помаза-Пономаренко А. Л., Тарадуда Д. В. Вектори забезпечення стійкого функціонування об'єктів критичної інфраструктури й об'єктів підвищеної небезпеки в Україні та за кордоном. URL: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/20147>.
3. Помаза-Пономаренко А. Л., Тарадуда Д. В. Державне управління як критична інфраструктура. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2024. № 3. С. 64–70.

Ілля ПРОКОПЧУК,
аспірант кафедри публічного управління
та адміністрування,
Херсонський національний технічний університет,
м. Хмельницький, Україна

ЕЛЕКТРОННА ДЕМОКРАТІЯ ТА ГРОМАДЯНСЬКА УЧАСТЬ У ПРОЦЕСАХ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

У сучасному світі цифрові технології дедалі глибше інтегруються в усі сфери життя суспільства, зокрема у сферу державного управління та взаємодії держави з громадянами. Одним із найяскравіших проявів цієї інтеграції є електронна демократія, що відкриває нові горизонти для активної участі громадян у публічному управлінні. В умовах зростання вимог до прозорості, відкритості та підзвітності органів влади електронна демократія постає як потрібний механізм реалізації принципів належного врядування, забезпечуючи можливість безпосереднього впливу громадян на процеси ухвалення рішень [1].

Поняття електронної демократії охоплює використання інформаційно-комунікаційних технологій для розширення можливостей громадян у процесах політичної участі, ухвалення управлінських рішень,